

**Національний фармацевтичний університет  
Кафедра хімії природних сполук**

**Загальна характеристика фенольних  
сполук, простих фенолів та їх глікозидів**

***ЛР ТА ЛРС, ЯКІ МІСТЯТЬ ПРОСТІ  
ФЕНОЛИ ТА ЇХ ГЛІКОЗИДИ***

**Лектори: проф. Кисличенко В.С., проф. Комісаренко А.М.,  
доц. Новосел О.М., доц. Омельченко З.І., доц. Король В.В.,  
доц. Бурда Н.Є., доц. Попик А.І.**



# План

1. Визначення поняття «фенольні сполуки».
2. Класифікація фенольних сполук.
3. Фізико-хімічні властивості простих фенолів та їх глікозидів
4. Якісні реакції на прості феноли.
5. Фармакологічна дія простих фенолів.
6. Характеристика ЛР і ЛРС, що містять прості феноли та їх глікозиди.

# Актуальність

В останній час зростає інтерес до вивчення рослинних фенольних сполук у зв'язку з тим, що вони виявляють широкий спектр фармакологічної активності, а саме протизапальну, уросептичну, антигельмінтну, відхаркувальну, потогінну, тонізуючу, адаптогенну, імуностимулюючу, гепатопротекторну, цитостатичну. В медичній практиці успішно застосовуються препарати на основі сировини, яка містить вищезгадані групи БАР: настойка, рідкий екстракт ехінацеї, ехінацея-ратіофарм, нефрофіт, детоксифіт, урофлукс, хофітол, лінкас, бронхікум, хофітол та ін. Таким чином, види різносторонньої фармакологічної активності фенольних сполук спонукають до вивчення, дослідження та використання їх як джерел нових лікарських засобів.



# Питання до самопідготовки

1. Дайте визначення поняття «фенольні сполуки».
2. Класифікація фенольних сполук.
3. Фізико-хімічні властивості простих фенолів.
4. Біосинтез і локалізація простих фенолів в рослинах.
5. Методи виділення і очистки простих фенолів з ЛРС.
6. Реакції ідентифікації простих фенолів.
7. Методи визначення кількісного вмісту простих фенолів у ЛРС.
8. Види біологічної активності ЛРС, яка містить прості феноли.
9. Наведіть латинські назви ЛРС, ЛР, родини сировинних джерел арбутину.
10. Препарати на основі ЛРС мучниці і брусниці.
11. Які види ехінацеї є фармакопейними?
12. Препарати на основі видів ехінацеї.
13. Заготівля, сушка і зберігання ЛРС, що містить прості феноли.
14. Ідентифікація мучниці листя за макроскопічними ознаками згідно до вимог ДФУ.
15. Ідентифікація брусниці листя за макроскопічними ознаками згідно до вимог ДФУ.

## Список рекомендованої літератури

1. Фармакопея України / Держ. п–во “Науково–експертний фармакопейний центр”. – 1–е вид., 3 допов. – Х. : Держ. п–во “Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів”, 2009. – 280 с.
2. Державна Фармакопея України / Держ. п–во “Науково–експертний фармакопейний центр”. – 1–е вид., 2 допов. – Х. : Держ. п–во “Науково–експертний фармакопейний центр”, 2008. – 620 с.
3. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 1-е вид. – Доповнення 4. – Харків: «Державне підприємство Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2011. — 540 с.
4. Державний формуляр лікарських засобів / МОЗ України, Державний фармакологічний центр ; за ред. В.Т.Чумака. – К.: Моріон, 2009. – вип..1. – 1160с.
5. Кобзар А.Я. Фармакогнозія в медицині. – К.:б.в., 2004. – 476 с.
6. Ковальов В.М., Павлій О.І., Ісакова Т.І. Фармакогнозія з основами біохімії рослин / За ред. проф. В.М. Ковальова. – Харків: Прапор, вид-во НФАУ, 2000.-704 с.
7. Ластухін Ю.О. Хімія природних органічних сполук: Навч. посібник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2005. – 560с.
8. Лекарственное растительное сырье. Фармакогнозия: учебное пособие / под ред. Г.П.Яковлева и К.Ф.Блиновой. – СПб.: СпецЛит, 2004. – 765 с.
9. Лекарственное сырье растительного и животного происхождения. Фармакогнозия: учебное пособие / под ред. Г.П.Яковлева. – СПб.: СпецЛит, 2006. – 845 с.
10. Лікарські рослини / Лихочвор В.В., Борисюк В.С., Дубковецький С.В. та ін. – Львів: Українські технології, 2003. – 265с.
11. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник / За ред. А.М.Гродзінського. - Київ: вид. Українська енциклопедія, 1992.- 544с.
12. Машковский М.Д. Лекарственные средства. – 15-е изд., перераб. и доп. – М.: ООО «Издательство Новая Волна», 2005. – 1200 с.
13. Практикум по фармакогнозии: Учеб.пособие для студентов вузов / В.Н.Ковалев, Н.В.Попова, В.С.Кисличенко и др. – Х.: Изд-во НФаУ; Золотые страницы, 2003. – 512 с.